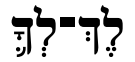

LEH LEHÁ

(I. Mózes 12.01. – 17.27.)

Ábrahám elhagyja a szülői házat és Kánaánba, az Ígéret Földjére megy, ahol a monoteizmust terjeszti. Különböző kalandok után, melyek állomásai Egyiptom, a filiszteus Grár, majd a Ismáél körüli bonyodalmak. Végül körülmetéli magát és isteni ígéretet kap, hogy felesége, Sára, fiút fog szülni neki.

“Menj el”. Ur-Kaszdinból, szülőföldjéről, házanépével és unokatestvérével, Lóttal, mondta az Örökkévaló Ábrámnak, “telepedj le azon országban, melyet megmutatok neked... megáldom, aki téged áld, és megátkozom, aki téged átkoz”. Ábrámnak szóltak e szavak, a későbbi Ábrahámnak, aki feleségével, Szárájjal érkeztek Kánaán országába. Éhség dúlt Kánaánban, ezért Egyiptomba mentek, de félték az ottani erkölcsöktől, ezért Ávrám húgának nevezte feleségét. Az Örökkévaló megmentette Száráj becsületét. Délnek mentek, fel Kánaánba, és itt nagy nyája, gazdagsága volt Ábrámnak, Lótnak. A legelő kevésnek bizonyult és ezért útjuk eltért, Lót a termékeny, de Szodomába tartott. Közben kitört az első “világháború”. Két szövetségbe tömörült királyok harcoltak egymás ellen. Lót fogságba esett. Egy menekült jelentette, Ábrámnak a hébernek, hogy unokatestvére fogoly. Itt fordul elő először a Bibliában a megnevezés – héber -, amely mindmáig e nép, vallás egyik jelzője. Jelentése: túlpárti. Mert Ávrám az Eufrátesz másik oldaláról érkezett Kánaánba. De jelentheti Ébert is, Sém leszármazottját is. Sém Noé fiának nemzetsége: Árpáksád akinek fia Selah, Selah fia Éber. Egy helyen áll, hogy Sémnek fia volna Éber, jóllehet dédunokája volt, de lehetett szellemi fia. Ugyanis ők ketten létesítették az első iskolákat, ahol az egyisten hitet tanították. A magyarázók szerint Jákob is járt ezen iskolába, mielőtt Lában házába költözött. Ávrám, a héber, szolgálójával Eliezerrel és háromszáztizennyolc emberével legyőzte a királyokat és kiszabadította Lótot.

Lech-löchá (לֵךְ-לְחָא) hetiszakasunk megkezdí Izrael östörténetének elbeszélését a három ősanya életének leírásával. A három közül a legelső, Ábrahám, minden szempontból a legjelentősebb. Ő az óbabilóniai Úr városának lakója volt, mikor Isten így szólt hozzá: *“Menj el magadnak országodból, szülőföldedről és atyád házából abba az országba, mit mutatok neked, és nagy néppé teszek.”* A Talmud szerint Ábrahám tíz próbatételen ment keresztül és ez volt az első. Babilóniában többistenhit és bálványimádás uralkodott. Legenda meséli, hogy Ábrahámot tüzes kemencébe vetették, mert nem volt hajlandó istenként imádni a királyt. Ő akkor már felfedezte az igazi, egyetlen Istent, aki megmentette őt a tűzhaláltól. Ezután szólította fel Isten az ősatyát szülőházájának elhagyására. Így ez a próbatétel nemcsak vándorlás volt, hanem elhagyása apja hitének és a monoteista hit szolgálatába állt. Noáchnal ellentétben ő nem elégedett meg azzal, hogy saját maga felfedezte Istent. Hitét terjesztette mások között. Családján kívül magával vitte Kánaánba “a lelkeket, kiket szerzett Cháránban”. Az egyistenhit erkölcsi tanítását saját életében gyakorolta. Békeszeretete nyilvánult meg abban, hogy unokaöccsének, Lótnak átengedte a jobb termőföldet. Ugyanakkor harcba indult fogságba esett unokaöccse kiszabadításáért. Háborús győzelme után lemondott a hadizsákmányt őt megillető részéről. Kánaánba érve bejárta az országot széltében-hosszában, mert Isten az ő utódainak ígérte azt. A szövetség fiú utódot is ígért a gyermektelen Ábrahámnak. *“Ő hitt Isten szavában és ez nagy érdeme volt.”* A Midrás sok elbeszéléssel egészíti ki a bibliai történetet. Ábrahám nem tudta elfogadni a bálványimádó kultuszt. Apjának, Teráchnak is bizonyítani akarta, hogy a bálványszobrok élettelenek és összetörte azokat. Saját maga keresésére indult a Legfelső Erőnek. Eleinte a természet erőiben, tűz, víz, nap, hold, stb. vélte látni azt. Végül rájött arra, hogy a természet minden jelensége az egyetlen láthatatlan Isten alkotása és annak uralma alatt áll. Ő a monoteista hit “atyja”. Eredetileg Ábrámnak hívták, Isten változtatta meg a nevét, hozzáátéve a “hé” betűt, mondván, hogy “népek atyjává teszek”. A Talmud szerint Ábrahám a népek tanítója. Tanítványai mindazok, akik kitűnnek az ő tulajdonságaival, elsősorban jóakarattal és szerénységgel. A zsidó nép tőle származtatja magát. De Ábrahám “gyermekének” számítanak mindazok, akik elfogadják tanítását. A zsidó vallásba betérőket Ábrahám fiának nevezzük és a született zsidókkal egyenlő jogúak (nálunk nincs fajelmélet!). Hetiszakasunk elbeszélése szerint Ábrahám felesége, Szárá még nem szült utódot, mikor Isten szövetséget kötött férjével. Ábrahám korábban ágyasának tette meg szolgálóját, Hágárt és az fiú utódot szült neki. Jismaél néven. Így a később született Jicchák és Jismaél féltestvérek voltak. Az arabok hagyománya szerint Jismaél az ő ősapjuk. (Vagyis ezek szerint a zsidók és az arabok rokonok!) Ábrahámot Ibrahimnak nevezik, vagy a “Dicső” -nek. (Chevron arab neve Alchalil, a dicsőséges.), A hetiszakas a brit-milá (körülmetelés) parancsával végződik. A szertartást mind a mai napig Ábrahám szövetségébe való felvételnek nevezik. *“Nyolcnapos korában metéltessék körül minden fiúgyermek minden nemzedékben... örök szövetség lesz ez köztem és köztetek.”* Jismaél 13 éves korában metéltetett körül. Az araboknál ma is ez a kor a szertartás megtartására. Hetiszakasunk elbeszélése szerint nincs közelebbi rokonunk, mint az “izmaeliták” (arabok). A történelem tanúsága szerint nincs nagyobb csapás a testvérgyűlöletnél. És valóban, napjaink eseményei is érzékelteik, hogy vannak Ábrahámnak utódai, akik nem méltó tanítványai a nagy ősatyának.

Pirké Ávot (Az atyák tanításai) azt tanítja, hogy „Ávrám Ávinu (Ábrahám ösátyánk) 10 megpróbáltatáson ment keresztül (ezek közül egy volt a „Lech Lechá”, a szülőhelye elhagyása egy ismeretlen helyre Isteni ígéretre támaszkodva), és mindegyikben helytállt.” (Atyák tanításai 5:4) Rabbi Chaim Volozhiner (1) megjegyzi erről a misnáról, hogy egy korábbi misna is említést tesz Ábrahámról, de meglepően kihagyja az „Ávinu”, ösátyánk megnevezést. A Példabeszédek (20:7) versére alapozva: „Aki az ő tökéletességében jár, igaz ember, boldogok az ő fiai ő utána”. Rabbi Chaim elmagyarázza, mi lehet az, amit úgy nevezünk: „A spirituális lamarckizmus elmélete”. A filozófusra, Lamarekra támaszkodva: az organizmusok megváltoztatják viselkedésüket a környezeti változások hatására, ami viszont megváltoztatja a szervezetüket, és ezt a „javított változatot” öröklik az utódok. Például a zsiráfok hosszú nyakukat és első lábaikat generációkon keresztül arra fejlesztették ki, hogy magas fák levelei után kutassanak, felnyújtózkodjanak a levelekig. Ezután a nyújtott nyakukat és lábaikat örökölték az utódjaik is. Bár ez a teória nem lett bizonyítva a fizikai világ tudományában, mindazonáltal teljesen igaznak bizonyul a lélek birodalmában. Hiszen aki feljebb jut egy spirituális létrán és szinteket ér el, az mindenképpen hagy ebből utódaira is. A magyarázók rámutatnak, hogy a „niszájón” szó, ami próbatételt jelent, a „nész”, zászló szóból ered, jelentése: az élet célja felemelni az egyént, úgy, hogy segítse felismerni a lehetőségeit is. Ábrahámnak azért kellett átmennie 10 megpróbáltatáson, mert őt szánták arra, hogy „Ávinu” legyen belőle, ő legyen egyszer a szent zsidó nép atyja. A próbatételeket sikeresen teljesítve derült ki, hogy a „Spirituális lamarckizmus” útján ő lesz az örökítője utódjainak, és ezáltal a zsidó emberek spirituális DNS-ének. Rabbi Chaim Volozhiner ezt alkalmazza annak megmagyarázásra, hogyan lehet, hogy annyi egyszerű zsidó ember évszázadokon keresztül képes volt feláldozni az életét és meghalni, megszentelve az isteni nevet, hűen kitartani a zsidósága mellett, hite mellett.. Ez ugyanis bele van kódolva a zsidók lélekgenetikájába, hogy képesek legyenek erre, olyan elszántsággal, mint Ábrahám, amikor inkább Nimród tüzes kemencéjébe dobatta magát, minthogy le kelljen mondania az egyistenhitről... Ábrahámmal hasonlítja Rabbi Chaim az egyszerű zsidók arra vonatkozó készletét, hogy rettenetes körülmények közepette tegyenek meg óriási távolságokat családjaikkal együtt, azért, hogy Izrael földjén telepedhessenek le. Amikor saját életünk során arra törekszünk, hogy a Tóra és Isten szellemében fejlődjünk, és feljebb emelkedhessünk a spiritualitás létráján, tegyük ezt örömmel: a mi eredményeink nemcsak minket emelnek majd fel, hanem egyszer a mi utódaink is e spiritualitás részesei lesznek.

„**És nagy** nemzetté teszlek, és megáldalak téged, és felmagasztalom a te nevedet, és áldás leszel.” Ez az első kommunikatív aktusok egyike Ábrahám pátriárka és az Örökkévaló között, amelyben az Örökkévaló számos jutalmat ígért Ábrahámnak, ha otthagyja a szülőföldjét. Az egyik jutalom az volt, hogy Ábrahám „áldás lesz”. Rási szerint ez azt jelenti, hogy képes lesz áldást osztani másoknak. Viszont a héber eredeti másképpen is érthető: „és legyél áldás”, tehát felszólító módban. Más szóval, az Örökkévaló megparancsolta Ábrahámnak, éljen olyan életet, hogy már a jelenléte áldást jelentsen mindenkinek a környezetében. Ábrahám nagyon sok áldást kapott az Örökkévalótól, de mindezzel együtt járt a fenti parancsolat is, hogy viselkedjen úgy, hogy önmaga áldás legyen. Mind az áldások, mind a fenti parancsolat nemcsak Ábrahámmra, hanem az összes leszármazottjára, a zsidó nép egészére is érvényes. Ennek szellemében arra kell tehát törekednünk, hogy a jelenlétünk megörvendeztessen másokat, hogy a családuknak örüljön, mikor hazajövünk, az emberek élvezzék a társaságunkat, és valami olyasmit hozunk létre, ami mások szemében érték és hasznos. Így valóban áldássá válhatunk a fenti parancsolatnak megfelelően.

Yohanna Kinberg Ábrahám a hetiszakas az elején azt a feladatot kapja az Örökkévalótól, hogy telepedjen le Izraelben, ő azonban, alig pár mondatnál később, Egyiptomba menekül az éhínség elől, és azt, amit ott tesz, ő is, utódai is megteszik még többször. Miért? Ábrahám önző anyagi és biztonsági érdekektől vezetve átengedi Szarájt a fáraónak, kísérletet sem tesz megóvására. Később is sokszor viselkedik csúnyán feleségével, a legutolsó eset az, amikor elviszi egyetlen közös gyermeküket, Izsákot, hogy az Örökkévaló parancsát követve feláldozza a Mória-hegyén és nem rajta múlik, hogy a történet máshogy végződik. Ami az Örökkévaló iránti feltétlen hűség egyfelől, másfelől szörnyű áruság például Szarájjal szemben. Feltűnő, hogy Ábrahám az eset után egy másik településen, Beer-Seván él, míg Sára Kirját Árbán, ott is hal meg, erről igen kevéssel azután értesülünk, hogy Jichák megmenekül és van ok feltételezni, hogy Szaráj ebbe halt bele. Ábrahám életében megismétlődik továbbá az az eset is, hogy átengedi feleségét egy másik férfinak, Gérár királyának, Abimeleknek. Szinte pontról-pontra ismétlődik meg ugyanaz, hogy azután újra megismétlődjön Jicchákkal és Rivkával. Van azonban egy másik ismétlődés-hálózat is, amelyet szintén elindít a történet. Ábrahám unokája, Jákob és gyermekei József nyomában szintén visszatérnek Egyiptomba, ahol egy idő után szintén elnyomatásban élnek majd és ismét látványos csapásokkal kell beavatkozni az Örökkévalónak, amelyek a fáraót és háza népét egyaránt érintik, ahhoz, hogy megint kiszabadítsa őket. Még továbbá Szaráj maga is – többszörös áldozatként – vétkezik, méghozzá egy egyiptomi nő, Hágár és a gyermeke ellen, amikor ráveszi Ábrahámot, hogy űzze el őket, Hágárt és Ismáelt. Szaráj ráadásul ugyanazért féltékeny Hágárra, mint később az egyiptomiak a zsidókra, mert túlzottan termékenyek. Szaráj érthető okból félti dominanciáját a nővel szemben, aki Ábrahámnak gyermeket szült, az egyiptomiak pedig afféle családon belüli idegenként, ötödik hadoszlopként tekintenek Ábrahám leszármazottaira Yohanna Kinberg rabbi szerint, akinek értelmezése jól alátámasztható a zsidó értelmezési hagyományból is. Lemenni Egyiptomba mintha azt jelentené, engedni rossz készletéseinknek, megismételni a rossz családi mintázatokat. Ebből kitörni volna a Tóra célja, Egyiptom végleges elhagyása.

HÍREK A VILÁGBÓL

Megválasztották Izrael új áskenázi főbírját. https://bzsh.hu/2024/11/04/megvalasztottak-izrael-uj-askenazi-forabbijat/
A Bella Ciao meglepő zsidó gyökerei. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/kultura/a-bella-ciao-meglepozido-gyokerei
Javier Milei argentin elnök hétfőn hivatalosan is kinevezte az ország külügyminiszterévé Geraldo Wertheint, ortodox zsidó üzletembert, korábbi amerikai nagykövetet. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/a-toraraszkudott-fel-az-uj-argentin-kulugyminiszter-az-elnok-pedig-a-hetiszakaszbol-idezett
Üres padok a holokausztban elpusztított diákok emlékére. https://kibic.hu/2024/11/06/ures-padok-a-holokausztban-elpusztitott-diakok-emlekere/
Trump 2.0 – Izrael a harcok tovább folytatását, az iráni nukleáris eszközök kiiktatását, és újabb telepnek annexióját reméli. https://ujkelet.live/2024/11/07/trump-2-0-izrael-a-harcok-tovabb-folytatasi-az-irani-nuklearis-eszkozok-kiiktatasat-es-ujabb-telepek-annexiojat-remeli/
Hanna Szenes emlékezete Budapesten. https://izraelinfo.com/2024/11/07/hanna-szenes-emlekezete-budapest-interju-faskerti-zsofia-szobrasszal/
Munkaszolgálatosok a keleti fronton. https://mult-kor.hu/munkaszolgalatosok-a-keleti-fronton-20241029
Szenes Etelka kivégzésének évfordulójára. https://andreapeto.substack.com/p/szenes-etelka-kivegzesenek-evfordulojara?r=rpms0&utm_medium=ios&triedRedirect=true
80 éve végezték ki Izrael magyar származású nemzeti hősnőjét. https://infostart.hu/belfold/2024/11/07/80-eve-vegeztek-ki-izrael-magyar-szarmazasu-nemzeti-hosnojet
Izraeli háború: a külügy arra kéri a magyarokat, hogy ne utazzanak a Közel-Keletre. https://168.hu/kulfold/haboru-izrael-kulugy-utazas-282498
Az izraeli ellenzéki pártok a kormány bojkottálására szólítják fel a lakosságot. https://www.atv.hu/kulfold/20241106/az-izraeli-ellenzeki-partok-a-kormany-bojkottalasara-szolitjak-fel-a-lakossagot
Izrael megszakította a kapcsolatot az ENSZ palesztin menekülteket segítő szervezetével. https://bzsh.hu/2024/11/04/izrael-megszakitotta-a-kapcsolatot-az-ensz-palesztin-menekulteket-segito-szervezetivel/
A héber betűk spirituális jelentősége. https://mazsihisz.hu/a-zsidosagrol/judaizmus/a-heber-betuk-spiritualis-jelentosege
Az osztrák választási eredmények fényében elemezte az európai antiszemitizmus helyzetét Ariel Muzikant, az Európai Zsidó Kongresszus (EJC) elnöke, aki úgy véli, hogy a helyzet rendkívül súlyos, mert „minden oldalról” tapasztalható a zsidóellenesség. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/pestis-es-kolera-kozott-vagyunk-veliaz-europai-zsido-kongresszus-elnok
Kiszivárogtatott titkos iratokat használtak az izraeli közvélemény félrevezetésére Netanjahu emberei. https://kibic.hu/2024/11/04/kiszivarogtatott-titkos-iratokat-hasznaltak-az-izraeli-kozvelemeny-felrevezetesere-netanjahu-emberei/
Rakéták két oldalról, légicsapások Bejrútban és bevásárlás F15-ösből. https://ujkelet.live/2024/11/07/raketak-ket-oldalrol-legicsapasok-bejrutban-es-bevasarlas-f15-osbol/
Netanjahu megpróbálja feláldozni az országot a hatalmáért. https://izraelinfo.com/2024/11/06/netanjahu-megprobalja-felaldozni-az-orszagot-a-hatalmaert/
A Néprajzi Múzeumnál náculó rendőrtisztek fotója tartja lázban Németországot. https://444.hu/2024/11/07/a-neprajzi-muzeumnal-naculo-rendorok-fotaja-tartja-lazban-nemetorszagot
Volt amerikai izraeli nagykövet: Iránban rettegnek Donald Trumptól. https://hvg.hu/vilag/20241106_trump-iran-izrael-nagykovet-biden
Hatalomátvételre készülő neonácikat tartóztatták le Németországban. https://nepszava.hu/3256603_neonacik-szelsojobbaldali-szervezet-hatalomativetel-nemetorszag-lengyelorszag
Izraeli ellenzéki pártok a kormány elleni tiltakozás fokozására szólították fel az embereket. https://bzsh.hu/2024/11/06/izraeli-ellenzeki-partok-a-kormany-elleni-tiltakozas-fokozasara-szolitottak-fel-az-embereket/
Aktiválódtak a szirénák Tel Avivban. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/hirek-lapszemle/aktivalodtak-a-szirenak-tel-avivban
Nem csillapodnak az indulatok Izraelben, miután Benjámin Netanjahu kedden menesztette Joáv Gallant védelmi minisztert. Este tüntetések kezdődtek, szerda reggel pedig két civil szervezet petíciót nyújtott be az izraeli legfelsőbb bírósághoz, hogy megakadályozzák a menesztést. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/netanjahunak-indokolnia-kell-vedelmi-minisztere-meneszteset

Trump egy „történelmi koalíciónak” mondott köszönetet megválasztásáért. A zsidókat nem említette. <https://kibic.hu/2024/11/07/trump-egy-tortenelmi-koalicionak-mondott-koszonetet-megvalasztasaert-a-zsidokat-nem-emitette/>

Majdnem vége lett, a Hezbollah domináns egysége és biztonsági gondok délen. <https://ujkelet.live/2024/11/07/majdnem-vege-lett-a-hezbollah-dominans-egysege-es-biztonsagi-gondok-delen/>

Az IDF célpontokat támadott Bejrútban a Hezbollah ellen; Egy katona rakétatalálat következtében meghalt Felső-Galileában. <https://izraelinfo.com/2024/11/07/ariel-sasonov-20-eves-jeruzsalemi-lakos-raketatalalat-kovetkezteben-meghalt-eszakra-hirszuret/>

Hogyan hat Izrael helyzetére az amerikai elnökválasztás? Robert C. Castel biztonságpolitikai szakértő árulta el a lehetőségeket. <https://168.hu/kulfold/izrael-helyzete-amerikai-elnokvalasztas-robert-c-castel-282714>